

บทที่ 3

งบประมาณการ (Budgeting)

โดย ผศ.ดร.ชุมพล รอดแจ่ม

การบริหารเงินสด

- ▶ การบริหารเงินสดให้มีประสิทธิภาพ
- ▶ ถือเงินจำนวนที่เหมาะสม
- ▶ ประมาณการเงินสด
- ▶ วางแผนการใช้เงินสด
- ▶ ไม่ให้ขาด และไม่ให้เกิน

ความหมายเงินทุนและงบกระแสเงินทุน

- ▶ งบกระแสเงินทุน คือ งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน
- ▶ เงินทุน คือ เงินสด
- ▶ เงินทุน คือ เงินทุนหมุนเวียน
- ▶ เงินทุน คือ การลงทุนและสิทธิเรียกร้อง

การได้มาและใช้ไปของเงินทุน

▶ แหล่งที่มาของเงินทุน

- เงินทุนจากการดำเนินงาน
- สินทรัพย์ลดลง
- หนี้สินที่เพิ่มขึ้น
- ส่วนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มขึ้น
- ฯลฯ

▶ แหล่งใช้ไปของเงินทุน

- เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงาน
- สินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น
- หนี้สินที่ลดลง
- ฯลฯ

งบประมาณเงินสด

- ▶ งบประมาณการขาย +(รายรับ)
 - งบประมาณเงินสดรับจากการขายสินค้า
- ▶ งบประมาณการซื้อสินค้า -(ต้นทุนสินค้า)
 - งบประมาณเงินสดจ่ายจากการซื้อสินค้า
- ▶ งบประมาณค่าใช้จ่าย -(ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ)
 - + กำไรสุทธิ
 - ขาดทุนสุทธิ

งบประมาณเงินสดรับจากการขายสินค้า

- ▶ ประมาณการเงินสดรับจากการขายสินค้า เป็นเงินสด หรือรับเงินสดจากรายได้อื่น ๆ
- ▶ กรณีขายเป็นเงินเชื่อ เกิดลูกหนี้ต้องวางแผนประมาณการรับเงินสดจากการรับชำระหนี้
- ▶ ตัวอย่าง หน้า 61 บริษัท อมรเทพ จำกัด

บริษัท อมรเทพ จำกัด
 งบประมาณเงินสดรับจากการขายสินค้า
 สำหรับงวด 6 เดือน สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x5

(หน่วย: ล้านบาท)

	พ.ค.	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
รวม									
ยอดขายเชื่อ	200	250	300	400	500	350	250	200	2,000
รับชำระหนี้									
รับชำระหนี้ 20%									
ในเดือนที่ขายให้ส่วนลด 39.2									
รับชำระหนี้ 70%									
ในเดือนแรกถัดจากเดือนที่ขาย									
รับชำระหนี้ 10%									
ในเดือนที่ 2 ถัดจากเดือนที่ขาย									
รวมเงินสดรับ			253.8	313.4	408.0	458.6	344.0	249.2	2,027

**ปิดเศษทศนิยม
5 ขึ้นไป**

งบประมาณเงินสดจ่ายจากการซื้อสินค้า

- ▶ เป็นการประมาณการเงินสดจ่ายจากการซื้อสินค้าเป็นเงินสด หรือประมาณการเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ของธุรกิจ ในกรณีซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อต้องวางแผนการประมาณการจ่ายเงินสดเพื่อชำระหนี้ตามเงื่อนไขการให้สินเชื่อของเจ้าหนี้ เพื่อจะได้จำนวนเงินสดจ่ายจากการซื้อสินค้าในแต่ละช่วงเวลา
- ▶ ตัวอย่างที่หน้า 63 บริษัท อมรเทพ จำกัด

	เดือน	ยอดขายสินค้า (ล้านบาท)	ยอดซื้อสินค้า (ล้านบาท)	
	กรกฎาคม	25x5	300	280
	สิงหาคม	25x5	400	350
	กันยายน	25x5	500	245
	ตุลาคม	25x5	350	175
	พฤศจิกายน	25x5	250	140
	ธันวาคม	25x5	200	280
	มกราคม	25x6	400	

บริษัท อมรเทพ จำกัด

งบประมาณเงินสดจ่ายจากการซื้อสินค้า

สำหรับงวด 6 เดือน สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x5

(หน่วย : ล้านบาท)

	ม.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
ยอดซื้อเชื่อ								
-ซื้อสินค้า 70%								
ของยอดขายในเดือนถัดไป	210	280	350	245	175	140	280	1,470
-จ่ายชำระหนี้ทั้งหมดในเดือนแรกถัดจากเดือนที่ซื้อ		210	280	350	245	175	140	1,400

การจัดทำงบประมาณเงินสด

- ▶ รายการดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการเงินสดรับและเงินสดจ่ายจากการดำเนินงาน
- ▶ รายการทางการเงิน ผู้จัดการทางการเงินสามารถวิเคราะห์สภาพทางการเงินได้จาก การดำเนินงานว่ามีเงินสดหรือมีสภาพคล่องเพียงพอหรือไม่ในการดำเนินงาน
- ▶ ตัวอย่างหน้า 65

บริษัท อมรเทพ จำกัด
งบประมาณเงินสด
สำหรับงวด 6 เดือน สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x5

(หน่วย : ล้านบาท)

	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
รายการดำเนินงาน							
เงินสดรับจากการขาย	254	313	408	459	344	249	2,027
เงินสดจ่าย :							
ซื้อสินค้า	210	280	350	245	175	140	1,400
เงินเดือน	30	40	50	40	30	30	220
ค่าเช่า	15	15	15	15	15	15	90
ค่าใช้จ่ายอื่น	10	15	50	15	10	30	130
ซื้อเครื่องจักร	-	-	-	100	-	-	100
รวมเงินสดจ่าย	265	350	465	415	230	215	1,940
เงินสดรับ (จ่าย) สุทธิ	(11)	(37)	(57)	44	114	34	87

(หน่วย : ล้านบาท)

	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค. 25x6
รายการดำเนินงาน (ต่อ)							
รายการทางการเงิน							
เงินสดต้นงวด	15	10	10	10	54	65.51	99.51
เงินสดรับ (จ่าย) สุทธิ	(11)	37	(57)	44	114	34	
เงินสดคงเหลือ	4	(27)	(47)	54	168	99.51	
เงินสดขั้นต่ำ	10	10	10	10	10	10	
เงินกู้ยืม (จ่ายชำระเงินกู้)	6	37	57	-	(100)	-	
จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ 12% ต่อปี	-	-	-	-	(2.49)	-	
เงินสดคงเหลือปลายงวด	10	10	10	54	65.51	99.51	
เงินกู้สะสม	6	43	100	-	-	-	

วิธีการคิดอัตราดอกเบี้ย (จากคำสั่งโจทย์)

▶ เงินกู้ \times อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี \times ระยะเวลาเดือนที่กู้จากหนึ่งปี

○ จะได้ $6 \times 12\% \times 4/12 = 0.24$

○ จะได้ $37 \times 12\% \times 3/12 = 1.11$

○ จะได้ $57 \times 12\% \times 2/12 = 1.14$

○ รวม $= 2.49$

ประโยชน์ของการจัดทำงบประมาณเงินสด

- ▶ เพื่อให้ทราบแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปอย่างไรในช่วงระยะเวลาใด และจำนวนเท่าใด
- ▶ เพื่อให้ทราบถึงสภาพคล่องทางการเงินในอนาคต ในแต่ละช่วงเวลามีสภาพคล่องดีหรือไม่ มีเงินสดขาดหรือเกินความต้องการใช้จำนวนเท่าไร
- ▶ ใช้วางแผนในการจัดหาเงินทุนต่างๆ
- ▶ ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำงบกำไรขาดทุนล่วงหน้าและงบแสดงฐานะการเงิน ล่วงหน้า
- ▶ ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงาน

สรุป

- ▶ วัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสด เพื่อให้กิจการถือเงินสดในมือให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ขณะเดียวกันกิจการจะต้องสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขั้นตอนในการบริหารเงินสดมี 3 ขั้นตอน (1) การกำหนดจำนวนเงินสดขั้นต่ำ (2) การจัดเก็บเงินสดและจ่ายชำระเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพ (3) การนำเงินสดส่วนเกินไปลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด
- ▶ สาเหตุที่ต้องถือเงินสด (Rationale for holding cash) มีดังนี้ (1) เพื่อดำเนินงานในธุรกิจ (Transactions) (2) เพื่อป้องกันเงินขาดมือหรือการถือเงินสดเพื่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน (Precaution) (3) เพื่อการเก็งกำไร (Speculation)